THE LANGUAGE OF BYZANTINE-SLAVIC WRITTEN CULTURE IN SLOVAKIA FROM AN AXIOLOGICAL POINT OF VIEW

PETER ŽEŇUCH

JAN STANISLAV INSTITUTE OF SLAVISTICS, SLOVAK ACADEMY OF SCIENCES
peter.zenuch@savba.sk

Cyrillic written texts existing in the Slovak setting make up a unique circle of documents. Many Cyrillic texts have been copied or created as compilations from multiple sources. The language of these texts reflects the thinking of the people using it, which in its own right reflects the cultural thinking and education of Slovak believers of the Byzantine rite. The basis for the creation of these texts is the language of religion, in this case Church Slavonic, along with the entire liturgical terminological system.

Keywords: liturgical language, vernacular language, terminology, cultural awareness

ЛИТЕРАТУРА / REFERENCES

- Кравецкий 1999: *Кравецкий, А. Г.* Литургический язык как предмет этнографии. – В: *Агапкина Т. А., Л. Н. Виноградова, Е. Е. Левкиевская, А. А. Плотникова* (eds.). Славянские этюды. Сборник к юбилею С. М. Толстого. Москва, Индрик, s. 232 [Kravetskii 1999: *Kravetskii, A. G.* Liturgicheskii iazyk kak predmet etnografii [Liturgical Language as a Subject of Ethnography]. – In: *Agapkina, T. A., L. N. Vinogradova, E. E. Levkievskaja, A. A. Plotnikova* (eds.). Slavianskie etudy. Sbornik k iubileiu S. M. Tolstogo. Moskva, Indrik, 1999, s. 232].
- Doruľa 1977: *Doruľa, Ján.* Slováci v dejinách jazykových vzťahov. Bratislava: Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied.
- Doruľa 2014: *Doruľa, Ján.* Predstavy slovenských vzdelancov o jazyku a etnickej identite Slovákov v období národného obrozenia. – In: *Doruľa Ján* (ed.). Historický význam a odkaz diela osobností slovenského národného obrozenia. Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, 2014, s. 108.
- Krajčovič 1974: *Krajčovič, R.* Slovenčina a slovanské jazyky. Praslovanská genéza slovenčiny. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. Stanislav, Ján: Starosloviensky jazyk 1. a 2. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1978 a 1987.
- Pavlovič 1997: *Pavlovič, Jozef.* O niektorých problémoch prekladania textu Nového zákona. *Doruľa Ján* (ed.). Bratislava: Slavistický kabinet SAV, s. 152–161.
- Stsnislav 1978: *Stsnislav, Ján.* Starosloviensky jazyk 1. a 2. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1978 a 1987.
- Zubko 2014: *Zubko, P.* Kult svätých Cyrila a Metoda v tradícii latinskej cirkvi. Vybrané kapitoly cyrilo-metodského kultu. Ružomberok: Verbum. 252 s.

- Žeňuch 2011: *Žeňuch, P.* Z výskumu pomedzného užského nárečového areálu (na príklade nárečia obce Kaluža). – In: *Slavica Slovaca*, roč. 46, č. 1, s. 51–62.
- Žeňuch 2012: *Žeňuch, P.* Nižnorybnický spevník z roku 1817 – znovuobjavený rukopis. – In: *Slavica Slovaca*, roč. 47, č. 2, s. 118–144.
- Žeňuch 2013: *Žeňuch, P.* Byzantsko-slovanská kultúra na Slovensku – tradícia či import? – In: *Kuczyńska, Marzanna, Stradomski, Jan* (eds.). *Krakowsko-Wileńskie studia slawistyczne 8. Cyrylometodejski komponent kultury chrześcijańskiej Słowian w regionie karpackim. Historia, tradycje, odwołania.* Kraków: Instytut Filologii Słowiańskiej UJ, Wydawnictwo „Scriptum“, s. 157–195.
- Žeňuch 2014: *Žeňuch, P.* Kultúrne a spoločenské podmienky vydania päťzväzkovej Biblie pre gréckokatolíkov Mukačevskej eparchie. – In: *Doruľa, Ján* (ed.). *Historický význam a odkaz diela osobností slovenského národného obrozenia.* Bratislava: Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, s. 131–160.
- Žeňuch 2015: *Žeňuch, P.* K dejinám cyrilskej písomnej kultúry na Slovensku. Nitra: Univerzita Konštantína Filozofa, s. 25–26.
- Žeňuchová 2013: *Žeňuchová, K.* Kánonické a nekánonické obrazy a ľudová religiozita v prozaickom folklóre slovensko-ukrajinských pohraničných oblastí. – In: *Žeňuch, Peter* (ed.). *XV. Medzinárodný zjazd slavistov v Minsku. Príspevky slovenských slavistov.* Bratislava: Slovenský komitét slavistov – Slavistický ústav Jána Stanislava SAV, s. 155–170.

✉ Prof. DSc Peter Žeňuch
Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
Dúbravská cesta 9
84104 Bratislava, Slovensko